

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, zoals vermeld in het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, naar aanleiding van de heropleving van het COVID-19 virus.
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Gelet op de heropleving van het COVID-19 virus stelt de Vlaamse Regering in toepassing van artikel 4, §1, eerste lid van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, een nieuwe civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid vast, alsook de startdatum en de duurtijd ervan.

Deze vaststelling geldt louter in het kader van de afwijkingsregeling op de omgevingsvergunnings- of omgevingsmeldingsplicht voorzien in artikel 4 van het Nooddecreet van 20 maart 2020.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het decreet van 20 maart 2020 is van toepassing op alle bevoegdheden van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap waarin in toepassing van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, maatregelen kunnen worden genomen in geval de Vlaamse Regering de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid zou vaststellen.

Echter, voorliggend besluit strekt er toe om de datum van de civiele noodsituatie vast te stellen, louter voor de toepassing van de afwijkingsregeling voorzien in artikel 4 van het Nooddecreet van 20 maart 2020, meer bepaald de afwijking op de omgevingsvergunnings- of omgevingsmeldingsplicht.

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Inhoudelijk structurelement

- Omgevingsbeleid ruimte en milieu
- Thema-overschrijdend instrumentarium Omgeving

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Gelet op de dringende noodzakelijkheid om de gevolgen voor de gezondheid, de druk op de ziekenhuizen, zorginstellingen alsook de sociaal-economische gevolgen op te vangen, werd het ontwerpbesluit niet voor advies aan de Raad van State voorgelegd.

Gelet op het hoogdringend karakter van voorliggende ontwerp van besluit, is met toepassing van punt 293 e.v. van de Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2019/4, geen wetgevingstechnisch- en taalkundig advies vereist.

Het spoedadvies van de Inspectie van Financiën werd op 29 oktober 2020 verkregen. Voor een bespreking ervan zie infra punt 3A.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Eind 2019 ontstond er in de regio Wuhan in China een uitbraak van een nieuw coronavirus (Covid-19). Ondertussen heeft het virus zich ook verspreid in andere landen, waaronder ook in Vlaanderen.

Zo werd Vlaanderen in het voorjaar van 2020 zwaar getroffen door een eerste golf van besmettingen. In dit kader nam het Vlaams Parlement op 18 maart 2020 het decreet over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid unaniem aan. Op 20 maart 2020 werd dit reeds door de Vlaamse Regering bekrachtigd.

Dit Nooddecreet voorziet onder meer in een tijdelijke afwijking op de omgevingsvergunningsplicht en -meldingsplicht voor onder andere de bouw en uitbating van bijkomende ziekenhuis- en andere verzorgingsfaciliteiten, bijkomende productiefaciliteiten voor geneesmiddelen en medisch materiaal en onderzoeksinstellingen in verband met de uitbraak van het coronavirus.

Op 20 maart 2020 stelde de Vlaamse Regering de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid vast, en bepaalde de startdatum op diezelfde dag, nl. 20 maart 2020.

Gelet op de aanbevelingen vanuit de wetenschappelijke wereld, de adviezen van de Nationale Veiligheidsraad en van het Crisiscentrum van de Vlaamse Overheid (CCVO), heeft ook de Vlaamse Overheid vanuit haar bevoegdheden de nodige maatregelen genomen om de verdere verspreiding van het coronavirus in te dammen, om de veiligheid en de volksgezondheid te garanderen en om de socio-economische gevolgen maximaal te beperken en ondervangen.

Deze maatregelen hadden een effect, maar in de loop van de zomermaanden werd een heropleving van dit virus vastgesteld.

De Nationale Veiligheidsraad besloot op 27 juli 2020 een aantal nieuwe coronamaatregelen te nemen om de heropleving van het coronavirus aan te pakken.

Zo werd thuiswerk opnieuw sterk aanbevolen bij alle ondernemingen, verenigingen en diensten, welke grootte zij ook hebben, voor alle personeelsleden wiens functie zich ertoe leent. Een mondkapje werd verplicht in de winkels, winkelcentra, winkelstraten en op de markten voor iedereen ouder dan 12 jaar. Bij horeca, wellnesscentra, sportlessen, zwembaden, casino's, e.d. werd een registratieverplichting ingevoerd.

Deze maatregelen bleken echter niet voldoende om het tij te keren.

Na de eerste golf in het voorjaar van 2020 is Vlaanderen thans zwaar getroffen door een nieuwe golf van besmettingen, die in sommige gevallen ook leidt tot ziekenhuisopnames en helaas ook overlijdens.

Het aantal overlijdens in België dat toegeschreven wordt aan COVID-19 is gestegen tot gemiddeld 49 per dag. In totaal worden in ons land nu al 10.899 sterfgevallen toegeschreven aan COVID-19. Ook de opnames in de ziekenhuizen nemen fors toe, tot gemiddeld 502 in de periode van 20 tot 25 oktober.

Hiermee worden dezelfde pieken bereikt als begin april van dit jaar. Bovendien stijgt het aantal bevestigde besmettingen in ons land exponentieel. Tussen 17 en 23 oktober waren er gemiddeld 13.052 bijkomende besmettingen per dag.

Op 23 oktober bracht het Overlegcomité een reeks coronaregels op het vlak van sport, culturele evenementen en (hoger) onderwijs in lijn met alarmniveau 4. De strengere regels zijn nodig om ziekenhuizen te ontlasten, te voorkomen dat alle scholen moeten sluiten, de gehele economie stilvalt en al te veel mensen zouden vereenzamen door een algemene lockdown.

De Vlaamse Regering heeft op 27 oktober 2020 nieuwe maatregelen genomen om de verdere verspreiding van COVID-19 tegen te gaan.

Bij het aankondigen van deze maatregelen werd er nogmaals op gewezen dat ervoor moet worden gezorgd dat de zware druk op de ziekenhuizen en zorginstellingen afzwakt.

De cijfers en genomen maatregelen tonen aan dat de huidige heropleving van het COVID-19 virus, net zoals de eerste golf, een zeer zware impact heeft op de bestaande gezondheidsinfrastructuur. De capaciteit van zowel ziekenhuizen, verzorgingsinstellingen als laboratoria stond en staat onder druk en de vraag naar extra (tijdelijke) faciliteiten is reëel. Het is bovendien essentieel dat er mogelijkheden worden gecreëerd voor extra faciliteiten voor een snelle productie van geneesmiddelen, vaccins en onmisbaar medisch materiaal, producten en materiaal om medische testen uit te voeren.

Bijgevolg is een zeer snelle uitbreiding van de productiecapaciteit voor geneesmiddelen, vaccins en medisch materiaal, en van de capaciteit van ziekenhuizen en andere verzorgingsinstellingen noodzakelijk om een imminente civiele noodsituatie het hoofd te bieden.

Voorgesteld wordt om bij hoogdringendheid de mogelijkheid, voorzien in artikel 4 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, die een vrijstelling van omgevingsvergunning voorziet van dergelijke noodzakelijke faciliteiten, terug in werking te laten treden.

In tegenstelling tot de eerste golf worden de voorgestelde maatregelen thans beperkt tot het 'activeren' van de mogelijkheid om af te wijken van de omgevingsvergunningsplicht of -meldingsplicht wat betreft constructies, functiewijzigingen of exploitaties die tot doel hebben geneesmiddelen en medisch materiaal te maken, de ziekenhuiscapaciteit en de capaciteit van andere zorgvoorzieningen, verzorgingsinrichtingen of onderzoeksinstellingen te verhogen of te verbeteren om de gevolgen van de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid te voorkomen of te kunnen opvangen.

Dergelijke vergunningsaanvragen verlopen doorgaans volgens de gewone procedure, met openbaar onderzoek en het inwinnen van adviezen, waarbij bepaalde termijnen moeten gerespecteerd worden. Vervolgens is er ook nog de mogelijkheid van administratief beroep die een schorsende werking heeft. Het doorlopen van deze procedure behelst meerdere maanden. Gelet op de huidige cijfers en prognoses zou een bijstelling ruim te laat komen om de gevolgen van de COVID-19 pandemie het hoofd te kunnen bieden.

Op die manier wordt het onder meer mogelijk om, tijdens de duur van de vastgestelde civiele noodsituatie, testdorpen op te richten, maar ook tijdelijke ziekenhuizen e.d.m.

De heropleving van het COVID-19 virus is uitgegroeid tot een epidemie, en zorgt voor een onhoudbare druk op het Vlaamse gezondheidsapparaat. Het aantal opnames in ziekenhuizen van patiënten besmet met het virus neemt nog exponentieel toe. Deze gezondheids crisis noodzaakt een doortastend optreden en een hoogdringende behandeling.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

In dit artikel stelt de Vlaamse Regering vooreerst vast dat er sprake is van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, met name ingevolge de heropleving van het COVID-19-virus.

Wat deze civiele noodsituatie betreft, wordt bepaald dat deze

- start op 30 oktober 2020,
- 120 dagen duurt, wat maakt dat de civiele noodsituatie vastgesteld blijft tot en met 27 februari 2021;
- louter geldt in het kader van de afwijkingsregeling op de omgevingsvergunnings- of omgevingsmeldingsplicht voorzien in artikel 4 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid. Dit heeft tot gevolg dat andere noodmaatregelen die zouden verwijzen naar de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid die waren vastgesteld n.a.v. de eerste golf van COVID-19 besmettingen, niet automatisch herleven tijdens de tweede golf.

Tot slot wordt verduidelijkt dat de afwijkingsregeling, voorzien in artikel 4 van het decreet van 20 maart 2020, slechts geldt zolang de civiele noodsituatie is vastgesteld, i.c. tot 27 februari 2021.

Artikel 2

Dit besluit zal in werking treden op de dag van de ondertekening door de Vlaamse Regering. Gelet op de hoogdringendheid en de noodzaak om in voorkomend geval de afwijkingsregeling te kunnen toepassen, kan niet worden gewacht op de inwerkingtreding de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. In geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid moeten de bepalingen van dit besluit zo snel mogelijk kunnen worden toegepast.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend besluit betreft louter de datum van vaststelling van de civiele noodsituatie.

Naar aanleiding van deze vaststelling kan beroep gedaan worden op artikel 4 van het Nooddecreet van 20 maart 2020 en er een vrijstelling van de omgevingsvergunningsplicht of -meldingsplicht geldt voor constructies, functiewijzigingen of exploitaties die tot doel hebben geneesmiddelen en medisch materiaal te maken, de ziekenhuiscapaciteit en de capaciteit van andere zorgvoorzieningen, verzorgingsinrichtingen of onderzoeksinstellingen.

De toepassing van deze regeling heeft geen budgettaire impact.

Het spoedadvies van de inspecteur van financiën werd bekomen op 29 oktober 2020 en is gunstig. Het advies stelt dat dit ontwerp van besluit de inkomsten en uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloedt en dat in toepassing van artikel 31, §2, 2° van het besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 het akkoord van de Vlaamse minister van begroting over dit ontwerp van besluit niet vereist is.

B. ESR-TOETS

N.v.t.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend besluit betreft louter de datum van vaststelling van de civiele noodsituatie.

Naar aanleiding van deze vaststelling kan beroep gedaan worden op artikel 4 van het Nooddecreet van 20 maart 2020 en er een vrijstelling van de omgevingsvergunningsplicht of -meldingsplicht geldt voor constructies, functiewijzigingen of exploitaties die tot doel hebben geneesmiddelen en medisch materiaal te maken, de ziekenhuiscapaciteit en de capaciteit van andere zorgvoorzieningen, verzorgingsinrichtingen of onderzoeksinstellingen.

De toepassing van deze regeling heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Zoals aangegeven stelt voorliggend besluit de datum en duur van de civiele noodsituatie vast. Hierdoor kan beroep gedaan worden op de mogelijkheid tot afwijking van de omgevingsvergunningsplicht of -meldingsplicht wat betreft constructies, functiewijzigingen of exploitaties die tot doel hebben geneesmiddelen en medisch materiaal te maken, de ziekenhuiscapaciteit en de capaciteit van andere zorgvoorzieningen, verzorgingsinrichtingen of onderzoeksinstellingen te verhogen of te verbeteren om de gevolgen van de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid te voorkomen of te kunnen opvangen.

Deze mogelijkheid heeft geen impact op personeel; werkingsuitgaven; investeringen en schulden of ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Voorliggend besluit wordt na definitieve goedkeuring meegedeeld aan het Vlaams Parlement en zo spoedig mogelijk gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, zoals vermeld in het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, naar aanleiding van de heropleving van het COVID-19 virus
- de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten dit besluit onverwijld mee te delen aan de voorzitter van het Vlaams Parlement;
- dit besluit bekend te maken in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR